

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
046/19	Hovedutvalg for oppvekst og kunnskap	13.11.2019

Sammendrag skole- og barnehagestruktur

Rådmannens innstilling:

Saken tas til orientering.

Hovedutvalg for oppvekst og kunnskap behandlet saken 13.11.2019:

Behandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

OK- 046/19 Vedtak:

Saken tas til orientering.

SAKSUTREDNING

Behandling:

Hovedutvalget for oppvekst og kunnskap fatter endelig vedtak i saken.

Bakgrunn:

Utredning av en ny skole- og barnehagestruktur ble initiert etter flere innspill omhandlende kapasitet og utbygging i barnehagesektoren. For å unngå at det ble fattet vedtak om utvidelser av enkeltbarnehager som kunne gi negative økonomiske konsekvenser, vedtok hovedutvalget for oppvekst og kunnskap den 24. mai 2017 følgende:

1. Såfremt det ikke inntreffer store, uforutsette endringer i barnehagesektoren, bygges det ikke nye kommunale barnehageplasser i inneværende budsjettperiode.
2. Private drivere står fritt til å søke kommunen om opprettelse og godkjenning av nye barnehager, men vedtak om tilskudd vil kun inngis hvis det er underkapasitet etter lovens definisjon.
3. I henhold til lov om offentlige anskaffelse og innenfor eget budsjett, innhenter administrasjonen anbud på en analyse av barnehage- og skolestrukturen i kommunen. Rapporten søkes fremlagt hovedutvalget ultimo 2017.
4. Selv om selve analysen omhandler hele den nye kommunen, vil en eventuell endring i skolestruktur i første omgang kun involvere tidligere Sandefjord.

Saken ble deretter behandlet i formannskapet 19. juni 2017 (fsk-sak 164/17) og kommunestyret 26. september 2017 (kst-sak 88/17) hvor de fire punktene over ble enstemmig vedtatt (vedlegg 1).

Saksopplysninger:

Basert på vedtaket i kommunestyret 26. september 2017, fremla administrasjonen 1. mars 2018 en redegjørelse for oppstart av prosessen hvor Norconsult ble valgt som ekstern utreder (vedlegg 2). Her fremgår blant annet følgende: «*Hensikten med strukturanalysen er blant annet å gi kommunen en helhetlig fremstilling av skole- og barnehageanleggene og et beslutningsgrunnlag for å kunne prioritere bærekraftige valg for drift og investering. Særlig oppleves skoler som viktige sosiale arenaer og identitetsskapere, og oppleves ofte som en sentral institusjon i lokalmiljøet. Disse bindingene er ofte sterkest på små skoler i utpregede «lokalmiljøer», hvor eksistensberettigelsen er avhengig av skolen og vice versa. Med et slikt bakteppe, kan det å få utredet en strukturanalyse i seg selv vekke sterke følelser. Dette må anerkjennes, samtidig som det må skapes aksept for at kommunen trenger en grundig gjennomgang av eksisterende tilbud i en sektor som legger beslag på nær 1,3 milliarder kroner av kommunens årlige driftsbudsjett, og som vil binde opp store deler av investeringsmidlene kommunen rår over i årene som kommer.»*

Våren 2018 gjennomførte Norconsult i samarbeid med administrasjonen i OK, NE og MP, samt rektorer og styrere, en fysisk befarings av samtlige kommunale skole- og barnehagebygg med tilstøtende uteområder. Foruten elevtallsprognoser og kapasitetsanalyser, var målet med arbeidet å sikre en helhetlig og lik gjennomgang av skole- og barnehageanleggene, vurdere om det var samsvar mellom pedagogiske krav og bygningsmessig utforming, samt vurdere om enhetene kunne tilpasses nye nasjonale krav og føringer. Den 23. august 2018 presenterte Norconsult sine analyser for hovedutvalget for oppvekst og kunnskap (vedlegg 3) i et eiermøte.

Den 25. september 2018 fremlegges formannskapet to del-rapporter fra Norconsult som tar for seg elevtallsutvikling, skolekapasitet og skolebehov (vedlegg 4), samt førskoleutvikling, barnehagekapasitet og dekningsgrad (vedlegg 5). Rapportene er på 175 sider og tegner et tydelig bilde av en sektor som byggeteknisk, kapasitets- og vedlikeholdsmessig har varierende, men i sum store behov. Rapportene fremlegges alle aktuelle råd og hovedutvalg (vedlegg 6).

Den 18. oktober 2018 presenteres Norconsults forslag til tiltak for hovedutvalget for oppvekst og kunnskap. Presentasjonen er i forkant av utvalgsmøtet med spørsmål og dialog i etterkant av presentasjonen. Deltagende i møtet er også administrasjonen samt alle rektorer og kommunale barnehagestyrere. Den 30. oktober 2018 har Norconsult en tilsvarende presentasjon i formannskapet (vedlegg 7).

Den 22. november 2018 legges Norconsults to tiltaksrapporter frem for råd og hovedutvalg. Saken behandles i kommunestyret 5. februar 2019 (vedlegg 8) hvor det vedtas at rådmannen, basert på tiltaksrapport skole (vedlegg 9) og tiltaksrapport barnehage (vedlegg 10), fremmer en sak for formannskapet våren 2019 om veien videre. Den 30. april 2019 fremlegges denne for formannskapet (fsk-sak 72/19) hvor rådmannen innstiller på at følgende utredes:

1. Arealer som kan vurderes som nye skole- og barnehagetomter i kommunen
2. Fordeler og ulemper med gamle/nye, små/store skoler og barnehager
3. En økonomisk analyse av driftskonsekvensene av de foreslåtte alternativer.

Rådmannens begrunnelse for å igangsette et arealsøk er: «At det foretas et arealsøk for å kartlegge hva som finnes av egnede arealer i kommunen til formålet, anser rådmannen som klokt da en slik oversikt vil kunne gi forutsigbarhet for den videre prosessen. Siden en ny skole- og barnehagestruktur ikke primært omhandler økonomi, men barn og unges oppvekstvilkår, er rådmannen fornøyd med at hovedutvalget som har det faglige og innholdsmessige ansvaret har vedtatt utredet en analyse av de pedagogiske og brukermessige fordelene og ulempene ved å ha større enheter. Det å se disse tre temaene under ett, mener rådmannen vil kunne gi et ytterligere grunnlag for å beslutte veien videre.»

Formannskapet fulgte enstemmig anbefalingen, og tilla et nytt punkt 4. om at de ønsket å få redegjort alternativ bruk av ledige skolebygg i området til barnehage- kulturskole- og/eller voksenopplæringstilbud. I tillegg ble et nytt punkt 5. fremmet: «*Arealer for ny skole til erstatning for Ormestad-, Framnes-, og Vesterøy skoler gis prioritet. Grunnlaget for dette er frigjøring av skolebygg til barnehageformål i et område med utfordrende kapasitet. Det bør fokuseres på arealer rundt Kariåsen, og med innfartsmuligheter både fra Vesterøyveien og Industriveien.*» Forslaget falt mot to stemmer (vedlegg 11).

I kommunestyret den 20. juni 2019 (kst-sak 64/19), «Rammer for budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023», ble følgende verbalforslag knyttet til struktursaken vedtatt:

1. Arealer for ny skole til erstatning for Ormestad-, Framnes-, og Vesterøy skoler gis prioritet i forbindelse med arbeidet om skolestruktur. Grunnlaget for dette er frigjøring av skolebygg til barnehageformål i et område med utfordrende kapasitet. Det bør fokuseres på arealer rundt Kariåsen, og med innfartsmuligheter både fra Vesterøyveien og Industriveien. Rådmannen legger frem en sak som viser kommunens investeringsevne og hva som skal til for å kunne finansiere en ny skole.
2. Det legges frem en sak med forslag om hvordan utvidelse av midlertidige barnehageplasser for Vardenområdet kan utføres. Og en vurdering av muligheter for en tidlig oppstart av barnehageplasser på Ormestadskole.

Den 8. oktober 2019 legger rådmannen frem fire saker for formannskapet. Disse søker å svare opp de tre vedtakspunktene fra fsk-sak 72/19, samt verbalforslag 1 og 2 fra kst-sak 64/19. Sakene er:

1. Arealsøk for mulig plassering av ny skole på Vesterøya (fsk-sak 190/19).
2. Økonomisk vurdering av en ny barneskole (fsk-sak 191/19).
3. Små og store skoler og barnehager, og eventuell alternativ bruk (fsk-sak 192/19).
4. Utvidelse av barnehagekapasitet på kort sikt (fsk-sak 193/19).

I fsk-sak 190/19 (vedlegg 12) vedtok formannskapet en videre utredning av fem av de opplistede areal-alternativene i den fremlagte areal-rapporten (vedlegg 13). Fsk-sak 191/19 og 192/19 ble vedtatt fremmet på nytt for påtroppende hovedutvalg for oppvekst og kunnskap, mens rådmannens innstilling i fsk-sak 193/19 «*Det igangsettes en prosess for å videreføre midlertidige barnehageplasser i Vardenlia barnehage i lokaler på Breili eller Ormestad skole*», ble enstemmig vedtatt (vedlegg 14).

Rådmannens vurdering:

Spørsmål om skolestruktur og skolekretsgrenser berører i stor grad foreldre og nærmiljøer i større grad enn barnehagestruktur, selv om dette også er vesentlig for mange. Informasjon og involvering er viktig når man starter en realitetsbehandlingsfase. Foruten forankring hos ledelse og de ansatte ved skoler og barnehager, må også skolens samarbeidsutvalg, foreldreråd, skolemiljøutvalg og elevråd involveres mer inngående etter hvert som prosjektet materialiserer seg. I tillegg vil fagforeningene, nærmiljøutvalg, grendelag og andre grupper og organisasjoner som kan ha interesse i saken, samt øvrige brukere som kan bli påvirket av eventuelle endringer, gis anledning til å bli hørt. Utdanningdirektoratets rundskriv 2-2012 (vedlegg 15) synliggjør hva som må hensyntas i slike prosesser. Foruten dette, vil vedtak om retning videre også kunne gi et godt grunnlag for forutsigbar planlegging av vedlikeholdsinnsatsen og forvaltningen av kommunens mange skole- og barnehagebygg, samt legge til rette for en fremtidig disponering av eiendomsmassen i form av endret bruk, nye formål eller eventuelle salg. Struktursaken kan også få betydning for strategiske valg knyttet til eiendomsmassen for øvrig.

Arbeidet med å berede grunnen for en ny skole- og barnehagestruktur har så langt resultert

i flere enn et dusin saksfremlegg, fem fagrapporter, flere presentasjoner og mange redaksjonelle oppslag i lokalavisen. Etter hvert som prosjektet trinnvis konkretiseres, ønsker rådmannen å opprette en egen informasjons- og kommunikasjonskanal. Her vil det bli enklere for innbyggerne å holde seg oppdatert, de kan få god innsikt i hvilke tiltak og prosesser som er planlagt fremover, samt få svar på spørsmål de måtte ha.

Vedlegg i saken:

- 1 Sak 088-17 KST 26.09.2017
- 2 Sak 004-18 HOK 01.03.2018
- 3 Norconsults presentasjon i HOK 23 august 2018
- 4 Sak 204-18 FSK 25.09.2018
- 5 Delrapport skole
- 6 Delrapport barnehage
- 7 Norconsults presentasjon i FSK 30 oktober 2018
- 8 Sak 005-19 KST 05.02.2019
- 9 Tiltaksrapport skole
- 10 Tiltaksrapport barnehage
- 11 Sak 072-19 FSK 30.04.2019
- 12 Sak 190-19 FSK 08.10.2019
- 13 Rapport arealsøk Vesterøya
- 14 Sak 193-19 FSK 08.10.2019
- 15 Udir-2-2012---Behandlingen-av-saker-om-skolenedleggelse-og-kretsgrenser